

je umno popravljaj in poravnaval svoje njive, na primernih, prej še pustih krajih, nasajal sadunosna drevesa, kar bodi mnogim na spodbujajo in zgled. Izvoljen za načelnika šolsk. odbora moral je nositi ogromno breme, in ravno to je le rajni zamogel; kajti zavzet je bil za vse dobro in za napredek mladine. Srčen in pogumen je v kratkem dognal ono, kar so že predniki bili zamudili. Imamo tedaj primerno šolsko stanovanje za drugi razred, — čeravno še prazno po nekej naključbi, — in vrt za sadjerejo. Obžalujemo to veliko zgubo, ker mi tlačeni slovenski kmetje sila potrebujemo takosnih možev, kakor je bil rajni. Bog mu daj večni mir.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor na Dunaju je začel zopet zborovati, ker so delegacije v Budimpeštu dokončale svoj posel in dovolile vse, kar se je tirjalo zavolj Bosne in Hercegovine. Pravijo, da bodo poslanci zborovali do sred leta. Ti gospodje nam uže res preveč dolgo posedavajo na Dunaju, a premalo koristnega sklepajo tako, da bi se kaj poznalo. Zato se pa povsod množi število mož, ki pravijo, če si ljudje prihodnjič ne izvolijo boljših poslancev, potem bi boljše bilo, ko bi se vse izvoljavanje ustavilo. Dače povekšavati in dolgove delati znajo ministri tudi brez poslancev! Minister Taaffe bil je te dni na Gališkem in je obiskal grofa Potočkija, katerega bi rad za prihodnje novo ministerstvo pridobil. Na Českem pa tudi drugod prosijo ljudje za postavbo zoper uže judovski predrzne oderuhe. Nedavno se je visok uradnik ustrelil, ker je polagama postal 7000 fl. dolžen sa na posodo dobljeni kapital 700 fl. Koroška kmetijska družba je ministre poprosila, naj ne iztirjava od kmetov dolžne dače strašno oestro sedaj, ko nimajo za kaj denarjev dobiti, ali če ga imajo, pa jim ga je treba za druge silne reči p. za nakup semena! V Trstu so zaprli urarja Fabricija, najhujšega lahona, ki je nedavno strašno veliko bombo zažgal pred vratami velike kosarne! — Ogerska dežela je v žalost potopljena zavolj nesreče, ki je zadela mesto Szegedin; 35000 prebivalcev se je uže izselilo, 2000 mrtvecev so pokopali, voda pa sedaj pada in druga mesta so vsa nesreči, ki jim je žugala, mnogo Szegedinčanov, prej bogatih, sedaj milošnjo prejema, da gladu ne umerjejo. Med dobrotniki za ubožce nahajamo skoro vsa večja mesta po cesarstvu in med zunanji sv. očeta Leona XIII., ki so poslali 5000 frankov zlatih. Vkljub ovim dogodkom v nesrečnej deželi pa kalvinec Iranyi v državnem zboru ogerskem tirja uvedenje civilnega zakona! Tudi nova postava o pomagjarenju vseh šol na Ogorskem se je predložila. Hrvati imajo s Magjari ponoviti zvezo in nagodbo, pa Hrvali se nekako po malem in neradi na delo spravljajo, ker le preveč nemilo čutijo magjarsko gospodstvo, pod

ktero so prišli vsled nagodbe l. 1869. Hrvati plačujejo, da vse smrdi, Magjari pa zapovedujejo.

Nova Avstrija. Kristijani so uže precej nevoljni, ker jih turški begove hujše tlačijo, kakor poprej. Železnica iz Broda do Maglaja se je do delala, šinje do Žepeč se ravnokar polagajo. Bosenski škof frančiškan preč. o. Paškval Vujčić je stolico preselil iz Soteske v Sarajevo. Od naše vojske je 26 bataljonov pozvanih nazaj, tje poslanih pa bo 9 novih.

Vnanje države. Človeško kugo na Ruskem so srečno zatrli. Nemški cesar, stari Viljelm, je v lastnej hiši padel in boleha, tudi ga moči jako zapuščajo. Mogoče, da ga sedaj smrt stisne. Potem se utegne na Nemškem marsikaj preurediti; bržčas tudi Bismark ne bo smel tako robato razsajati, kakor sedaj. Čudno pa je, da so francoski listi zasledili nove spletkarije Bismarkove: ta nemirnež hoče neki s Francozi in Avstrijo tako pogoditi se, da bi prvi vzeli Belgijo, mi Albanijo, Novipazar in Macedonijo do Soluna, on pa bi med tem bogato Holandijo pohrustal. Italijani iščejo zveze z Rusi. Španjski kralj je pozval novo ministerstvo in razpisal nove volitve poslancev in starašin. Grki tirjajo od Turka zopet Janino in kos Tesalije, ali Turk se dela, kakor da bi tega nič ne čul. Rusi so se pred Turki iz Adrijanopelna pomeknili nazaj proti Mustafi; 20.000 bolgarskih rodbin pa se uno seli v Rumelijo in Bolgarijo iz dežel, ki še sultanu ostanejo. Pod Turkom ne čijo biti. Še celó sultanovega namestnika v Rumeliji ne mislijo trpeti Bolgari, ker se povsod orožajo in turškemu finančnemu uradniku Nemcu Schmidtu kljubujejo. V Slivnem bi ga bili gotovo natepli, ko bi ga ruski vojaki ne bili ubranili. Angleško brodovje je odjadralo iz bližine Carigrada in se podalo v Galipolj. V Afriko so Angleži uže spravili nekaj pomoči generalom, ki so prišli v stiske v vojski proti Zulu-Kafrom. V Afganistanu bi radi z novim vladarjem Jakub-Kanom sklenoli mir, ker jim žuga uže zopet druga vojska, to pa od Birmanskega kralja zadi za Indijo. Kako sebični kramarji da so Angleži, nam dobro jasni to, da so celó angleški trgovci Zulu-Kafrom prodali in pripeljali 890 pušek in 50.000 patron, tedaj zoper lastne rojake!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XIII. Od Žepeč zvozi se mnogo umetno izdelanega lesa po Bosni v Slavonijo, Srbijo in celó v Banat. Žepčani razumijo izdelovati posebno dobre priročne mline za kavo mljeti, pečajo se še tudi precej radi s poljedelstvom, vrtnarijo in živinorejo. Najbolj neki lan štimajo. Nekdanja močna tvrdujavnica je sedaj skoro popolnem zapuščena.

Razpokano obzidje objema bršlen ter ga brani preneglega razpada. V štirovoglati še najbolj ohranjeni stolp so Turki doslej zapirali zaničevano rajo, pri našem dohodu pa so v njem nekateri sumljivi besni mohamedani pokoro delali za svoje prejšnje zločine. Džamije so menda 3, od katerih je edna, in sicer na tej strani, vedno zaprta, odkar smo mi — nečisti džauri — Žepče zaseli. Hodža ne vabi več vernikov k molitvi z milo otožnim klicanjem raz hodnika tenkega minareta. Onkraj Bosne pa je še vse pri starem. —

V Žepčah morali smo več dni čakati novih viših povelj, tako da nam je taborsko življenje že močno presedalo. Bil je drug drugemu na poti, drug drugega sit. Nezadovoljni, gondravi in drnjezni na vse pretege poiskali smo si vsakega večera svoje brloge, v katerih smo spavali, kakor grofove, a vstajali, kakor berači. Zjutra je vladala navadno še večja nezadovoljnost, posebno kedar nam je hud veter debele dežne kapljice v lice poganjal, da se nam celó nij trebalo umivati, kar se je sicer tako redko prigodilo. Da se tudi obuvali in oblačili nijmo, razumi se po sebi, ker na večer ničesar nijmo raz sebe slačili. Pa vse te nadloge bili bi še voljno prenašali, ko bi nas le okusen obed vsakega opoludne razveselil in okrepčal. Pa gostokrat nam ga je odnesla modrozelená Bosna, ker je enkrat meso zasmrđilo, drugokrat vol všel, tretjokrat moker dež ogenj pogasil, četrtokrat pa okorni kuhar z debelo gorjačo okoli piskrov štohal in jih srečno povrgel. Tem nezgodam so še druge, skoro nevarnejše, pajdašile. Ker je poveljnik skupnega tabora po krščanskih seljakih zvedel, da se klati po bližnjih bregovitih šumah mnogo mohamedanskih vstašev, ki želijo o priložnosti napasti tabor, in ker je za zdatno obrambo redne vojske premalo bilo, podali so tudi našemu zdravniškemu oddelku one sovražniku odvzete puške Martinovega sistema. Res, da se nijso vjemale z rudečimi križci, ktere smo nosili na levih laktih in kateri bi nas bili varovali svinca, kakor so evropske velevlasti sklenile v švicarskem mestu Genfu dne 20. oktobra 1868; ali v tem slučaju je moral križ raz rame in nabita puška na-njo. Vsaj se je bilo vojskovati z divjakom, ki ne pozna mednarodnega prava, ne pozna človekoljubnih naprav, ne pozna krščanske ljubezni. Daleč na okrog tabora bile so po visokih gričih naše straže razpostavljene, ki so vsakega sumljivega postopača na muho vzele.

Opoludne 17. avgusta došlo je v Žepče 20. ranjenikov, katerim so naši zdravniki rane prevezali in očistili. Nahajal se je med njimi stotnik lovškega bataljona, ki je bil pri Visoki ravno med obedom v gornjo bedro ranjen. Tudi v hiši, za opešane vojake odmenjene, tik Bosne, je ležalo mnogo, premnogo bolenih vojakov od raznih polkov. Ti moj Bog! je bila takaj revščina in siromaščina, da ti je srce krvavelo in se ti oko rosilo. Mnogokteri so ležali v najhujših bolečinah na pro-

stej zemlji, ogrnjeni samo le v svoj semtrtje še mokri in krvavi plajšč. Srečni, kateri so mogli trdno telo položiti na kupec oprhbe slame ali plesnjivega sena. Bilo pa je teh revic vse polno po vrtu, na ktereга sredini si našel smrdljivo gnojišče in smetišče, potem v spodaj hiši ali bolje konjskem hlevu in naposled v zgornjej, ki je bil še najlepši del razdrapane, grde lesenjače. Kdor je pri takem žalostnem stanju, pri takem grenkem pomanjkovanju svojo dušo izdehnal, res nij bil omilovati, nego le blagrovati, da si je le bil spravljen z Bogom in svetom. Na predvečer 18. avg. razposlal je taborski poveljnik posameznim oddelkom glas, da se morajo za drugi dan osnažiti ter čedno pripraviti za slovesno praznovanje rojstnega dneva svitlega cesarja. Sredi tabora na uzvišenem mestu postavil je častnik „ženijskega oddelka“ lep, visok šotor iz platnenih prticev. V njega se je prinesla vsa potrebna mešna priprava in oprava, tako, da je kmalu bilo vse urejeno za dostojno opravljanje daritve sv. meše. Ob sedmih zjutra rečenega dne zadonele so po taboru trobente jasno in glasno v znamenje, da se v kratkem začne sveta služba. Primarširali so naglo vsi oddelki k šotoru in se postavili v ravnih vrstah okrog njega. V dobri uri je bila slovesnost končana. Vojaki so se nekako veseli in zadovoljni povračali na svoja mesta. Z nova sem imel danes priliko, prepričati se, kako resnično je ono, da uplivajo slovesnosti sv. katoliške Cerkve z neko nepopisljivo pa vsakako občutljivo, skrivnostno močjo na duh in srce pričujočih vernikov. Človek to najbolj skuši in zvé, ako po dolgem prenehljaju zopet zamore udeležiti se blagotvornih cerkvenih opravil. Prav je storil učeni Tertulijan, ko je tako odločno povdarjal znani izrek: človeška duša je uže po naravi krščanska. Mimo telesne hrane treba človeku še druge, boljše, plemenitejše, krepkejše hrane — dušne. Ves ta dan je bilo po taboru prav veselo živabno gibanje, radostno zadovoljno praznovanje. (Dalje prih.)

Smešničar 12. Nekdo je razlagal, kako se je vesti in kaj storiti, ako po zimi najdejo človeka v snegu zmrznjenega. Rekel je, da je pred vsem treba s snegom tretji ali ribati ga, ker se tako utegne smrti oteti, če še ni prepozno. „Jojmene“, začudi se pazno poslušajoča dekla, s čem pa je treba ribati, če poleti kdo zmrzne, ko snega ni?“

Razne stvari.

(G. dr. Štefan Kočevar) znani naš narodni rojak in c. k. svetovalec v Celju nam je nevarno zbolel.

(Ptujška čitalnica) napravi 30. marca veselico, to pa točno ob 8. uri zvečer. Načrt je lep in bogat: petje, koncert na glasoviru, igranje Erženove veseloiigre: „Pes in mačka“, tombola, društvena zabava.